

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/91-

20. april 2018

Gjuvåa kraftverk i Hjartdal kommune i Telemark - klagesak

Fylkesmannen i Telemark fremmet i brev av 11.03.2016 innsigelse til søknaden om bygging av Gjuvåa kraftverk. Naturvernforbundet i Telemark klaget i brev av 05.12.2016 på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) tillatelse av 21.11.2016 på søknad om Gjuvåa kraftverk i Hjartdal kommune i Telemark.

Fylkesmannen i Telemark har ikke funnet grunnlag for å trekke innsigelsen. NVE har vurdert klagen fra Naturvernforbundet uten å finne grunnlag for å gjøre om sitt vedtak og har sendt over saken til departementet i brev av 11.01.2017.

1. Bakgrunn

Skagerak Kraft AS søkte 13.11.2015 om tillatelse til bygging av Gjuvåa kraftverk.

Gjuvåa kraftverk vil utnytte et fall på 290 m fra inntaket på kote 757 til kraftstasjonen på kote 467. Kraftverket vil ha en maksimal slukeevne på 2,1 m³/s, som tilsvarer 210 % av middelvannføringen. Installert effekt vil bli 4,9 MW, som vil gi en årlig produksjon på om lag 14,1 GWh. NVE har i tillatelsen til Gjuvåa kraftverk fastsatt en minstevannføring på 120 l/s i perioden 1. mai til 30. september og 50 l/s resten av året.

NVE har kunngjort søknaden og sendt den på høring. **Hjartdal kommune** stiller seg positive til en utbygging. **Fylkesmannen i Telemark** har fremmet innsigelse mot bygging av Gjuvåa kraftverk. Fylkesmannen viser til at prosjektet kan ha stor, negativ påvirkning på naturkvaliteter av nasjonal verdi. **Telemark fylkeskommune** tar ikke stilling til en utbygging, men ber om at utbyggingen tar hensyn til kulturminner. **Statens vegvesen** har i sin uttalelse vektlagt trafikksikkerhet, og påpeker at det må søkes om ny avkjøring og utvidet bruk av eksisterende avkjøringer til/fra Fv. 651. **Direktoratet for mineralforvaltning** kommenterer

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Steinar Pettersen
22 24 61 39

saksgangen ved masseuttak. Som netteier i området uttaler **Hjartdal elverk** at nettkapasiteten i området er begrenset, og at det vil være påkrevd med tiltak for å kunne tilknytte nye småkraftverk. **Notodden Turlag** har ingen innvendinger mot prosjektet. **Geirmund Rui** og **Sigrid Dahl** mener belastningen med utbygging av rørgate på vestsida av Gjuvåa vil være stor med tanke på eksisterende næringsvirksomhet som hytteutvikling, skogsdrift, landbruk og turisme.

2. NVEs vedtak

NVE oppsummerer sin vurdering av saken som følger i "*KSK-notat 84/2016 Bakgrunn for vedtak Gjuvåa kraftverk*":

"Konsekvensene ved en eventuell utbygging er etter vår syn først og fremst knyttet til fuktmiljøet i bekkekløftlokalitet av regional verdi. NVE mener at konsekvensene for biologisk mangfold er akseptable ved bygging av Gjuvåa kraftverk, men at bekkekløftlokaliteten ikke må utsettes for fysiske inngrep og utbyggingen må gjøres skånsomt, herunder med tilstrekkelig minstevannføringslipp. Konsekvensene knyttet til biologisk mangfold vil etter vår oppfatning da være akseptable.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Gjuvåa kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med akseptable miljøkonsekvenser gitt avbøtende tiltak. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Gjuvåa kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning."

3. Innsigelsen og klagen

Gjuvåa kraftverk vil ifølge Fylkesmannen i Telemark gi en mulig, stor negativ påvirkning på bekkekløftlokaliteten i Gjuvåa, og skriver i sin innsigelse bl.a. følgende:

"Fylkesmannen fremmer innsigelse mot den omsøkte søknaden. På bakgrunn av den totale belastningen eksisterende og ny planlagt kraftutbyggingen har i kommunen og den høye verdi som er satt for Gjuvåa kan ikke Fylkesmannen anbefale at Gjuvåa kraftverk blir realisert. Fylkesmannen fremmer innsigelse mot utbyggingen av Gjuvåa på bakgrunn av mulig stor, negativ påvirkning på naturkvaliteter av nasjonal verdi."

Naturvernforbundet i Telemark viser i sin klage i hovedsak til Fylkesmannens innsigelse, og skriver bl.a. følgende:

"Skagerak Kraft AS bør ikke få konsesjon til å bygge ut dette vassdraget. Vi ber om at innsigelsen fremmet av Fylkesmannen i Telemark respekteres. NVE's vedtak bes omgjort og meddelt Skagerak Kraft AS."

Det har vært avholdt innsigelsesmøte mellom NVE og Fylkesmannen, uten at Fylkesmannen har funnet grunn til å trekke innsigelsen.

4. Departementets merknader

Tillatelse til Gjuvåa kraftverk med tilhørende vilkår kan gis om "*fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser*", jf. vannressursloven § 25,

første ledd. Departementet vil drøfte innsigelsesgrunnlaget og de merknadene fra klager som er nødvendig for å grunnngi avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til andre forhold.

NVE har i sitt vedtak drøftet mulige konsekvenser for bekkekløfter i Gjuvåa med tilhørende artsmangfold, bl.a. flere rødlistede arter. Det er særlig lagt vekt på å vurdere konsekvensene for den største bekkekløfta ("*Gjuvåa*"), som er verdsatt til verdi 4 (regionalt – nasjonalt viktig) på en skala opp til verdi 6. Denne kløfta er kartlagt i forbindelse med det nasjonale bekkekløftprosjektet i regi av Direktoratet for naturforvaltning, nå Miljødirektoratet. NVE har også vurdert konsekvensene for bekkekløfta "*Gjuvåa øvre*", som er identifisert og kartlagt i forbindelse med utarbeidelse av konsesjonssøknaden for Gjuvåa kraftverk, og som er gitt lokal verdi.

NVE konkluderer med at en utbygging av Gjuvåa i samsvar med den foreliggende søknaden vil ha relativt begrensede konsekvenser for bekkekløftene langs Gjuvåa. NVE er enig med tiltakshavers biomangfoldkonsulent i at bekkekløfta "*Gjuvåas*" topografi, med høye bergvegger og beskyttende eldre skog, er av større betydning for kløftas fuktighetsforhold og verdi enn vannføringen i elva. Samtidig er det små forekomster av fossesprutsoner i tilknytning til fossefall i kløfta, og en utbygging vil kunne få konsekvenser for disse forekomstene med tilhørende fuktighetskrevende arter. Konsekvensene for "*Gjuvåa øvre*" er også vurdert å være moderate, samtidig som denne forekomsten er av lokal verdi.

Ifølge NVEs vurdering, er det kartlagt forekomster av to arter med status VU (sårbar) på rødlista: rosa tusselav og kort trollskjegg, i tillegg til alm. Ifølge gjeldende rødliste er riktig status for kort trollskjegg NT (nær truet). De øvrige kartlagte rødlisteartene har status NT.

Departementet vil bemerke at rosa tusselav er en art som ifølge rødlista ikke er spesielt knyttet til fuktige bekkekløfter, men i større grad truet av flatehogst og beiteskader enn reduserte fuktighetsforhold. Det legges dermed til grunn at det ikke er kartlagt arter i truetkategorier VU eller høyere som er særlig sårbare for reduserte fuktighetsforhold. Samtidig er det et visst potensial – men ikke markert – for ytterligere funn av rødlistearter i tilknytning til bekkekløftene.

Det er departementet syn at NVE i KSK-notat 84/2016 har gjort en grundig vurdering av mulige konsekvenser av en utbygging av Gjuvåa kraftverk for de berørte bekkekløftene og registrerte arter. Departementet slutter seg til NVEs vurdering.

Fylkesmannens påpeker i sitt brev, som Naturvernforbundet i Telemark har sluttet seg til, at Hjartdal kommune har en stor samlet belastningen av vannkraftutbygging. Fylkesmannens innsigelse er ikke direkte knyttet til dette forholdet, men departementet vil likevel vise til NVEs omtale av forholdet til naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning i sin begrunnelse for vedtaket i KSK-notat 84/2016.

Samfunnsnytte og prissatte konsekvenser

Gjuvåa kraftverk har gjennomsnittlige kostnader med en andel vinterproduksjon på 33 %. Utbyggingsprisen er beregnet til 4,56 kr/kWh (kostnader 2017).

Departementet har gjort en beregning av nåverdien av prosjektet basert på oppgitte investeringskostnader, antatte driftskostnader, forventet produksjon og elsertifikatpris, samt et utfallsrom for kraftprisen, slik det er modellert av NVE frem mot 2030 (høy/lav/basis). Forventet kraftproduksjon er basert på NVEs vedtak. Gitt forutsetningene for investerings- og driftskostnader gir ikke prosjektet positiv nåverdi om man legger NVEs basisprisbane til grunn. Kraftverket er med denne prisbanen avhengig av et lavere kostnadsnivå. Prosjektet har imidlertid en positiv nåverdi om man legger NVEs høyprisbane til grunn. Usikkerheten i denne fasen er normalt betydelig både når det gjelder faktisk produksjon og kostnader.

Nåverdien av prosjektet inngår i departementets vurdering av prosjektets samlede fordeler og ulemper.

5. Departementets vedtak

Etter en samlet vurdering finner departementet at fordelene og nytten ved Gjuvåa kraftverk er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Vilkåret for å gi tillatelse er dermed oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

Innsigelsen fra Fylkesmannen i Telemark og klagen fra Naturvernforbundet i Telemark tas ikke til følge. NVEs vedtak av 21.11.2016 opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jmfør forvaltningsloven § 28, tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Steinar Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Hjartdal kommune
Norges vassdrags- og energidirektorat
Skagerak Kraft AS

Adresseliste

Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Naturvernforbundet i Telemark	Vetle Mules vei 16	3944	PORSGRUNN